

BORIS BJELICA

urednik tehnike

Vaš savetnik po pitanju izbora, ispravnog korišćenja i zaštite opreme postarao se da pre polaska na put ne zaboravite neki deo opreme ili gedžet bez koga se odmor ne može zamisliti. Tu su i prikazi dva fotoaparata, a mogli bi reći i dve konstrukcije u konstrukcijama: jedna u modernom maniru, a druga bazirana na potpunom "retro" dizajnu kakav sve češće viđamo među novim proizvodima fotografskih industrije.

IVANA TOMANOVIĆ

fotograf i docent

Pored ostalih stvari kojima je doprinela nastanak ovog broja Ivana je iskreno uživala u radu na portfolijima.

MIROSLAV NIKOLJAČIĆ

kolekcionar

Pored velike ljubavi prema fotoparatima i kolekcionarstvu, naš Kolja ima još jednu strast: baterije. Kako nijedna moderna sprava ne može da radi bez izvora električne energije, posebnu pažnju posvetio je akumulatorima, odnosno punjivim baterijama, kako ih uobičajeno zovemo. Ujedno se potudio i da nas zaštiti od kupovine "mačke u đaku", odnosno bleđih kopija originalnih baterija.

VLADIMIR ČERVENKA

fotograf

Još samo par tekstova i stiće čemo do trenutka kada uzimamo fotoaparat u ruke. Šalu na stranu, mislimo da većina zaljubljenika u fotografiju tek sada shvata koliko je obiman onaj neophodni deo priprema koje predhode fotografisanju.

ŽELJKO ŠKRBIĆ

fotograf i redovni profesor

Novi nastavak priče o studijskoj fotografiji i upotrebi kišobrana – najčešće korišćenih modifikatora sveta.

ZORAN IMŠIRAGIĆ

Adobe instruktor

Iako je veliki deo svoje ljubavi prebacio na Adobe Lightroom, pojавa trinaeste verzije Photoshopa nije ga ostavila ravnodušnim.

SRĐAN ABDIJEVIĆ

fotograf

Pored uobičajene potrage za novitetima kojih ima sve više, Abdee je ovoga puta imao priliku za "hands-on" i isprobao je gomilu takozvanih naprednih kompaktnih fotoaparata, kategorija koja ima sve više pristalica.

DARKO STANIĆIROVIĆ

fotograf

Trebalo je isprati i napisati prikaze o velikom broju fotografskih dešavanja što je Darko uspešno obavio, a usput je stigao i da podeli nekoliko kritika i saveta.

SUJEVERJE i nastanak urbanih legendi

Živimo u visoko tehnološkom društvu koje se zasniva na mileniju-mima istorije. Ubedeni smo da se ponašamo i razmišljamo apsolutno racionalno, ali sujeverje i dalje postoji i to u oblasti informatičke industrije, koja bi trebalo da bude "imuna" na takve pojave. Pre nekoliko godina program Corel stigao je do verzije 13, ali je ona dobila naziv X3, što navodno nije imalo nikakve veze sa sujeverjem – ili možda ipak jeste? Najpopularniji editor fotografija, Adobe Photoshop novo ime dobio je na vreme, ali je zato beta verzija trinaeste inkarnacije ovog programa nosila kodni naziv Superstition.

Ne znam da li će budući korisnici, kada ga prvi put pokrenu, bacati so preko ramena, kucati u drvo ili pljuckati protiv uroka. Ono u šta sam apsolutno siguran (potvrđeno je trinaest puta) jeste da svaka nova verzija donosi malu revoluciju u oblast digitalne fotografije i dizajna. Ono o čemu smo maštali, sada je moguće uraditi, a nakon nekoliko verzija postaje sasvim uobičajeno. Eto radosti za sve koji svoju fotografsku kreativnost podjednako zasnivaju na fotoaparatu i Photoshopu.

Što se legendi tiče, one nastaju u praznini između neznanja i znanja, gde svaka informacija može da se tumači na više načina. Rasprave među fotografima, teoretičari i naklapanja na raznim forumima često odu tako daleko da podsećaju na fantastiku (umalo da napišem naučnu). Trenutno su najaktuellije diskusije i priče u vezi s pojavom novih megapikselskih čudovišta, i uzrok su brojnih, često komičnih rasprava o tome šta takvi fotoaparati mogu, a šta ne. Svakako najzanimljivija (i istovremeno najluđa) konstatacija koju sam čuo jeste da je takvim fotoaparatima, zbog prevelikog kvaliteta senzora, moguće snimati samo sa stativa, jer "iz ruke" daju mutne fotografije.

U jednom sličnom, paralelnom univerzumu, nalaze se i sve one priče zasnovane na tri reči: da sam ja... Pre nekoliko dana vodio se razgovor o prezentaciji jednog strangog fotografa i deo komentara bio je u stilu: "Da sam ja na njegovom mestu, uradio bih to bolje. Lako je njemu kada mu agencija kupi opremu i plati put. Šta bih ja sve uradio samo da mogu tako. Eto, na primer, išao je u onu egzotičnu zemlju, a tamo je svaki kadar fenomenalan". Pitanja koja postavim svakome ko koristi takvu postavku stvari jesu: "Zašto to nisi ti? Zašto umesto čekanja da se nešto (u većini slučajeva potpuno amorfno i nedefinisano) dogodi, ne započneš svoju karijeru?" Sličan stav imamo i u muško-ženskim odnosima. Pojedincima život prođe u čekanju da ih neko primeti, drugi ne gube vreme i trude se da budu primećeni. Nakon dugo godina, na zalasku karijera sve češće čujete iste tri reči: da sam ja... Umesto da svoju kreativnost zasnivaju na onome što imaju, da shvate i zabilaze nedostatke opreme, veliki broj onih koji žele da postanu autori koristi ih kao opravdanje za svoje neuspehe. A onako, usput, krivi su im i društvo i školstvo, a verovatno i pogrešan položaj planetu na nebū – barem u trenutku kada su se rodili... Opravdanja nema, jer dovoljno je pogledati šta sve rade lomografi ili veliki broj onih koji isključivo koriste male kompaktne digitalce. Bez opterećenja tehnikom, svu pažnju usmeravaju na traganje za motivom. Nema potrebe za efektima izvedenim putem editora, nema besmislenog fotografisanja cveća u bašti, zalazaka sunca... I nema standardne fraze: da sam ja...

Refoto funkcioniše po sistemu "sve što je moguće – odmah", tako da u ovom broju imate priliku da pročitate o najnovijem editoru digitalnih fotografija, velikom broju aktuelnih dešavanja, novitetu, ima u njemu malo saveta u vezi s odlaskom na letnji odmor... I dva portfolija koja potvrđuju svaki od ovih navoda i po ko zna koji put dokazuju da se iznad svega nalaze mašta i ideja. Na takvim osnovama pokrenut je i naš novi konkurs sa do sada neviđenim nagradama. Nemojte da po njegovom završetku vaš komentar bude: "Da sam ja poslao svoje fotografije..."

Milan Živković
milan.zivkovic@refoto.co.rs

Murat Kubanobut